

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMENTENYESZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Az új telepítési törvényjavaslat.

A magyar öntudat ébredezni kezd. Keserű tanulságok árán visszatérünk a nagy Széchenyihez. Gazdaságilag erős ország mindent akarhat s meglesz, amit akar. Nem ezekkel a szavakkal mondta tán, de ez volt életelve, így cselekedett. A sok százados »gravameneken«, »közjogi sérelmeken« nyaraló politikának kezd kifáradni vesszőparipája — vagy legalább egy kicsit félrerántva a gyeploszár. A szélesre taposott ország-útról — hol boldogulásunkat nem találtuk, kezdünk rátérni a rejtett gyalogösvényre, amelyet eddig biz elhanyagoltunk, amely pedig eddig talán már elvezetett volna ama mindnyájunk által várva-várt, óhajtvá-óhajtott — *ígéret földjére.*

De ne parabolázzunk, metaforázzunk. Mondjuk ki röviden, hogy semmi közünk a különféle pártok nagy erjedési processzusához, de igen is van közünk ahhoz, hogy mi történik Magyarországon közgazdasági megerősítésére s ezzel jövőnk megalapozására.

Van a magyar embernek egy talán kissé erős, de nagyon találó kifejezése: elővette a jobbik esztét. Ezt alkalmazhatjuk a dunaparti, cifra, gótives palota 150, vagy nem tudjuk hány emberére is, akik a képviselőház elnapolása előtt kisürgették még az utolsó pár évtized legnemzeterősítőbb törvényjavaslatának, az új telepítésről szóló törvénytervezetnek azonnal való beterjesztését.

Nem hisszük, hogy sürgősebb törvényalkotásra volt volna, vagy lenne nagyobb szükség, mint amely most ott fekszik a t. Ház asztalán.

Látjuk a nagy nemzeti veszedelmet, a kivándorlást. Bizonyára ez a törvény sem szünteti ezt meg végképen, de mint a kellő időben alkalmazott tégés, ideiglenes kötés, mérsékli a nagy vérvesztést, míg a hivatásos orvos, a magyar gazdasági s másfajta ipar és kereskedelem segítségére érkezik a maga hathatós, meggyógyító szereivel. Annyi bizonyos, hogy ha a kivándorlást nem is akasztja meg végképen, de egyengetője, hatalmas előmozdítója lesz a visszavándorlásnak, okos, célszerű befektetési irányt mutatva az idegenben összekuporgott dollároknak. A magyar népet a föld, a kevés föld kergeti ki s míg ipar nincs, csakis a föld hozhatja vissza!

De az új törvénynek lesz gyógyító ereje más irányban is.

Gátat vet a nemzetiségi terjeszkedésnek. A Tribunák, nagyszabású bankok csapjai nem érnek el még ide, Tolna megye területére is. Az idegen nagytőke sem akaszthatja meg egész vidékek meghódolását a magyar szónak, a magyar kulturának.

De ha nem lenne más nemzetböldögítő hatása, megbecsülhetetlen az a régen nélkülözött jogvédelem, amelyben részesíti a szegény földreéhes népet a sokszor mindenéből kifosztó sipista társasággal szem-

ben, mely a parcellázás örve alatt ezer meg ezer embert fosztott ki utolsó garasából.

Ami magát a törvényt illeti, nagyjából a következő irányelveken épül fel.

»A telephelyek nagyságuk és rendeltetésük szerint: gazdálkodó, munkás, vagy középirtokos telephelyek. Minden 1800 katasztr. hold telephelyen azonban egy 500 holdas középirtokot is kell létesíteni. Középirtokos akadémiái képzettségű gazda lehet, kit a miniszter ajánlatára 3 jelölt közül az országos telepítési tanács választ ki. Elsőbbségük lesz azoknak a gazdaszteknek, kik a telepítési és parcellázási akció folytán állásukat veszítették. Az állami telepítés intézője a földművelési miniszter. Magát a törvényt a vármegyei gazdasági felügyelőségek, s a kerületi telepítő felügyelőségek hajtják végre. A miniszter vármegyenként véleményező telepítő tanácsokat szervezhet, a fő országos orgánumban azonban a földművelésügyi miniszter elnöklése alatt álló 24 tagú országos telepítő tanács. Az állami telepítés fő elvei szerint: egynél több telep-helyet senki sem kaphat. Az új telepesnek legalább annyi vagyonnal kell bírnia, hogy az első gazdasági felszerelést s a vételár legalább 10%-át, vagy az első két évre eső járadékot fedezheti. Közép irtokosok a vételár 20%-át tartoznak fizetni vagy 5 évi járadékuk megfelelő övédekot letenni. A gazdálkodó, munkás telepek 8 évig föld- és házadómentesek. A közép irtokosok azonban nem. Szerintünk pedig ezek is megérdemelnének legalább 4 évi adómentességet, mert a középirtok első jó instrualása még nagyobb terhekkel jár. A magyar nép tulajdonszerzési vágyát egy kissé lohasztani fogja az az intézkedés is, hogy a telephelyek hatósági engedélyek nélkül sem jogilag, sem gazdaságilag fel nem oszthatók s

Március idusán.

Saru feloldva, fő fedetlen álljon,
Utszéi zajt kövessen néma csend,
Mig tul a messze, keklő éghatáron
A népszabadság hajnala dereng.
Nemuljon el a kufar, önző érdek,
Lengjen béke a hármás bérce felett,
S lobogó lánggal égjen a szövétnek,
Mit ők gyujtottak, — a felistenek!

Nyugat felől, tavaszi szellők szárnyán
Suttogva szállt a bűvös szó felénk,
S a szenvedésnek sivar éjszakáján
Ujból fakasztott rügyező reményt.
... Viharra lett a szellő suttogása.
A zsenge gally, hatalmas tölgyre vált
S fennen dicséri milljok zsolozsmája
A szent szabadság dicső hajnalát.

Trónok inogtak; mu tak omladékan
Egy szebb jövőnek épült csarnoka;
Fe bűg a dal ezernyi ezrek ajkán,
Hogy rabok többé nem leszünk soha.
... Zavár felpattant, nyílt a börtön ajtó,
Villogó kardda lett a rabbilincs,
Budanak orman büszkén leng a zászló
S magyar hazának többé rabja nincs.

Saru feloldva, fő fedetlen álljon,
Utszéi zajt kövessen néma csend,
Mig tul a messze, keklő éghatáron
A népszabadság hajnala dereng.

Nemuljon el a kufar, önző érdek,
Lengjen béke a hármás bérce felett,
S lobogó lánggal égjen a szövétnek,
Mit ők gyujtottak, — a felistenek!

SZILÁGYI FERENC.

Képek a multból.

III.

Egy vasszeg, amely drága lett.

Irtá: V. Fejes György.

Történezeink legnagyobb része, különösen pedig az, amely a ref. egyház multját kultiválja, rendszerint úgy tünteti fel a török uralmat, hogy az nagyon is kedvező volt a reformáció terjedésére; és hogy a hódító bizonyos előszeretettel viseltetett az egyszerűbb templomok és szertartások iránt, amelyek az övéhez inkább hasonlítottak, mint a változatokban gazdag és fényesebb katolikus gyakorlathoz. Pedig bizony az egy lelkiismereti szabadságot leszámítva — amit a keleti természetből önként folyó közönyösségnek tudhatunk be — más egyéb nem nagyon bizonyítja előttünk a vélt kedvező állapotokat!

Egyformán lenézte biz az a keresztyént, bármelyik felekezethez tartozott: templomait sokszor »gyaur« ebek pokolbeli gyűlhelyének vagy »fertelmes barlangnak« nevezvén el! Eppen nem bánta, hogy az alattvalók mit hisznek; erőszakkal ugyan nem térített soha, mert előtte nem a vallás volt a kedves, hanem a minél több adófizető; zsarolta a protestánst épp

ugy, mint a katolikust, aszerént, ahogy érdeke kívánta, vagy szeszélye hozta magával.

Számos adat bizonyítja, különösen a hatalom fénykorában: 1550—1640-ig, hogy a protestáns lelkeseket is tömlöcözte s a református templomok köveiből javították ki a föld népevel várainak megrongált falait. Szigetvár bástyái szomorú tanubizonyosságul szolgálhattak erre nézve abban az időben; mert a szomszédos baranyai eklézsiák templomainak használható anyagát arra fordították ugy, hogy némelyik soha többé fel nem épült! Mások ismét tetemes váltságdíj lefizetésével menthették meg a pusztítás veszedelmétől. Nem egyszer 80—100—200 tallér volt a kirótt taksa, amit a szegény hitsorsosok nagy ügyvel-bajjal tudtak előteremteni a kontyos atyáknak Siklóson, Pécsen, Szigetváron, Budán avagy Szolnokon!

E körülményre rászolgált a zsarolási hajlamon kívül még Omár kalifa azon törvénye is, mely szerint sem új templomot emelni, sem a régit megújítani felsőbb engedelem nélkül nem volt szabad. El lehet képzelni, hogy eme felsőbb engedelem kijárolása mennyi fáradságba és költségbe került a kérvényezőknak, ismerve a török közigazgatás és a hivatalnokok megvesztegethetőségében és kapzsiságában rejülő árnyoldalát! Ez a tér is önként kínálkozott számukra a harácsolás tekintetében és ugyancsak fel is használták alkalomadtán.

Egy ilyen eseményt hozok felszínre ez alkalommal, melynek árát egy baranyamegyei kálvinista község: »Karancs« adta meg 1602-ben.

Karancs ma is népes község: az ugynevezett »Hegyalja« nyugati végén fekszik, mely egy teljesen magánosan álló alacsonyabb hegylanc, Monostortól Kisköszegig (Batina), tehát a

öröklés csak akkor áll be, ha az állam a telepes elhunytakor visszavásárlási jogát nem gyakorolja. Viszont azonban enyhít e passzuson az, hogy a visszavásárolt telephelyek elsősorban az arra alkalmas törvényes leszármazónak adandók.

Magán telepítés csak a telepítő hatóság előzetes engedelmével lehetséges. A magán telepítést azonban az állam közérdekűnek nyilváníthatja, mellyel nagyobb állami támogatás jár.

A holtkézi, kötött birtokok speciális jogi, gazdasági helyzete az ideiglenes haszonbérleti telepítés intézményének behozatalára szolgált alkalmul. Respektálja tehát a törvény ezen birtokok kiváltságos helyzetét, de kimondja, hogy a forgalmi közösség megszüntése esetén, a tulajdonos köteles a haszonbérleti telepítést, tulajdoni telepítéssé átváltoztatni.

A bérletársaságok, amelyeket Tolnamegyében Vitkovics plébános ur honosított meg, szintén akceptáltak az új törvényben. Ily bérletársulatot azonban csak telepítő hatóság alapíthat s ezek célja a kisbirtokosok társítása nagyobb birtokok kihasználására.

A parcellázásról szóló rész véget kíván vetni a parcellázással járt rengeteg visszaélésszerűnek. Az amugy is mezitelen szegény embert nem lehet a börtől is megfosztani. Magánember csakis engedelmével parcellázhat, de akkor is csak úgy, ha a szakértői megállapítás lehetségesnek tartja a kisgazda gazdasági boldogulását. A parcellázással üzletszerűen foglalkozó bankok is meglesznek rendszabályozva. Legalább egy milliós alapjuknak kell lenni a visszavásárlásra, mert a törvény 5 esztendői visszalépési jogot ad a parcellás vevőknek.

Fontos intézkedései még a törvénynek, hogy minden birtok-árverés közlendő a telepítési hatósággal, mely külön bánatpenz, előleg nélkül árverezhet s a megvett birtokot bizonyos évi járulékként az előbbi birtokosok, vagy alkalmas családtagjaik birtokában hagyhatja. Ezenkívül minden 50 ezer koronánál nagyobb birtok a elvásárlási joga lesz az államnak. 50 katasztrális holdnál nagyobb földbirtokot, előbb az államnak kell megvételre felajánlani s idegenek csak úgy vehetik meg, ha a katasztrális tiszta jövedelem tízszeresét, vagy holdanként 50 koronát fizetnek a telepítő vagy erdővásárló alap javára.

Gondoskodik még az új törvény a visszatelepülési akarók földvásárlásának elősegítéséről. Aldozni óhajt Beksics Gusztáv halhatatlan emlékének is, a mikor az adásvételi jog-ügylet bélyeg- és illetékmentességével a nagyobb síkföldi birtokoknak erdőterületekkel való elcserélését előmozdítani óhajtja. Bármily ideális szép is ez a terv, azonban gyakorlati jelentősége nem sok lesz. Utópia azt hinni, hogy jövedelmes alföldi birtokot valaki elcseréljen bármily

hazafias intencióból is — felföldi kevesebb jövedelmű birtokkal.

Birtokpolitikai célokra egyelőre 120 millió van előirányozva. A járadék-követelések 75 százalékaig joga van a kormánynak járadék-kötvényeket kibocsátani.

Ezek nagyjából az országra oly fontos és nagy horderejű törvénytervezet alapelvei. Kívánatos, hogy minden párt és osztályérdek háttérbe szoruljon a nagyszabású akcióval szemben. Ne keresse senki sem a javaslat gyengéjét, hogy talán nem elég racionalis s preventív a kötött birtokok s állami javak telepítési célokra való felhasználását illetően. A mult felfogásához képest nagy vívmány, nagy nyereség, az is, ami benne van. Rést nyit legalább a »sok ne nyulj hozzám virág«-hoz s megadja a módot, alkalmat a sok igazán »holt« birtoknak a nemzeti kultúra javára való közhasznú, nemzeterősítő kihasználására.

Szóval, van elég ok arra, hogy a legnagyobb örömmel üdvözöljük ezt a magyar közgazdasági életünkben korszakot alkotó javaslatot, amely bizonyára egyik leghatalmasabb pillére lesz annak a — fájdalom még ki nem épült hatalmas épületnek, amelyet bizonyos sóvárgó vágygyal és sovén büszkeséggel egységes nemzeti államnak szeretünk nevezni. **B.**

Községi önkormányzat.

Az 1886. évi XXII. t.-c. felhatalmazást ad a községi képviselőtestületnek, hogy a községet érdeklő ügyekben esetről esetre határozatokat hozzon, annak vagyonszerzési, vagy elidegenítési kérdései felett döntsön, gondoskodik arról, hogy a község jóléte ne veszélyeztessék. Szóval, felruházta a törvény egy olyan hatalommal, a melyhez nem csupán ítélőképeség, helyes gondolkodás és számítás szükséges, hanem igen sok esetben még a jogi ismeret bírása is. Mindezek hiányában az önkormányzati jog gyakorlása nemcsak hogy nem válik be áldásos intézménynek, hanem határozottan a községek visszafejlődésének előmozdítója, kerekítője. Ahol az önkormányzat gyakorlásához megkivánt értelmiség hiányzik, ott a törvény által nyújtott jogok gyakorlása sohasem képes biztosítani azt a célt, amely annak méhében rejlik. Mindenesetre szép és nemes intenciója a törvénynek a joggyakorlat kiterjesztése, a községi képviselő-

testületnek az önkormányzat gyakorlására való felhatalmazása, azonban sajnos, hogy az általam hivatkozott törvény sok tekintetben, még 22 éves multja után sem vált be a gyakorlati életben. Pedig 22 év, nagy átalakulás idejének mondható, különösen a művelődés és felvilágosodás tekintetében. Ámde, éppen abban rejlik a baj, hogy népünk még 22 év után is maradi gondolkodású s így az említett törvényben lefektetett képviselői jogok gyakorlására hivatott tényezők azzal a joggal igen sok esetben csak játszanak, de velük élni nem tudnak.

Felvilágosodottság, gondolkodni tudás és önállóság szükséges a jogok helyes irányban való gyakorlásához, mert ezen kellek nélkül annak hatása csak rombol és pusztít! Igaz, hogy a törvények alkotása, azok szükségessége, mindig magasabb szempontból bírálható el és nem is egyesek, hanem a közérdek megóvása és biztosítása szempontjából hozhatók, csak az a baj és valóban szomorú állapot, hogy a községi képviselőtestület tagjai — tisztelet a kivételnek — a reájuk ruházott jogot, nemcsak hogy helyesen gyakorolni nem tudják, hanem a legtöbb esetben a törvény intenciójával merőben ellenkező álláspontra helyezkednek. Ez pedig nem pusztán, légből kapott állításom, hanem a közpályán eltöltött hosszú szolgálattal szomorú tapasztalata! Minden községnek jóléte, fejlődése csak abban az esetben biztosítható, ha annak képviselőtestülete a maga helyes gondolkodásával, jóakarásával és bölcs belátásával képes oda felemelkedni, hogy községének előhaladását a reabizított hatalmával fogva előmozdítani erkölcsi kötelességének ismerje. Csakhogy akárhányszor támadhat a községi előjárásnak és különösen a községi jegyzőnek a legelőrevalóbb eszméje, annak kivétele, mert azt a képviselőtestületnek bölcsen gondolkodó tagjai magukéva nem teszik, még akkor is hajótörést szenved, ha azt a község jegyzője — éppen a község jól fellogott érdekében — minden tudásának és igyekezetének kimerítésével törekszik is megvalósítani. És miért, mert az a képviselőtestület, amely »mit szól a nép« argumentummal iparkodik a maga álláspontját igazolni, az még nem érett meg az önkormányzat gyakorlására, mert abban hiányzik a helyes, cselekvés iránti érzék, az erkölcsi bátorság és önállóság.

Sörös Gyula.

Nunkovich Ferenc.

Nem merjük meg gyászkeretbe foglalni ezt a nevet, bár minden jel oda mutat, hogy Nunkovich Ferenc nyug. fősolgabíró örökre elsirathatjuk. Ezek során messze idegenben élt már, vékony, légiés alakja csak nagy ritkán tűnt fel

Dunáig húzódik kelet-nyugati irányban; erdők és szőlőkkel ékeskedve. Régi kálvinista gyülekezet, még Sztárai Mihálytól alapítva 1550 körül; újabb időben az »egyke« miatt a németektől erősen szorongatva, a reform. gyülekezet ma mintegy 600 lelket számlál, de állandóan fogy! Szép, egyenes, széles utcája közepén emelkedik a messze ellátszó magas templom, fénylő bádgos tornyával; a közelmúlt évtizedekben esperesi székhelyként is szerepelt.

Ez a termékeny vidék csakhamar a »félhold« alá került. Siklós várát elfoglalván a török 1543-ban, az ott székelő bégek területébe lett beosztva. A kálvinistáknak előbb fatemplomuk volt haranglábbal, mely azonban az idők viszontagságai miatt megrongálódott és többször javításra szorult. A jelzett évben is, tudniillik 1602-ben szintén szükségesnek mutatkozott holmi kisebb reparáció, mely az egyházi erejéből is kitellett. Nevezetesen a nagy ajtó egyik pántha megtárgalt s egy nagyobb minőségű vasszeggel kellett megerősíteni.

Tekintetes Felvinczi András uram utasította is az egyházat, hogy a falu kovácsánál készíttessen egy erős vasszeget és így pótolja a hiányt. Az egyházi engedelmeskedett s egyik nyári nap délutánján leemelve az ajtót, a szeg beveréséhez fogott — nem is gondolván: milyen sokba fog az kerülni a szent eklézsiának, — no meg neki is!

Munkája közben ugyanis »Herczeg-Szőlős« felől (Karancshoz fél óra) egy török csapat vágat be váratlanul, amely az adószedés nemes munkájával foglalatzkodott a környéken. Vezetőjük »Azab« nevű »cseri-basi« (százados) meglátja a templom ajtóval munkál-

kodó egyházat: odaugrat mellé s rögtön kérdőre vonja: van-e engedély a munkájára?...

Meghökkent szegény Murok Tamás uram!... Elvégre is kinyögi, hogy biz az nincs!...

— Nincs?!... Azon pillanatban int a legközelebb állóknak, akik lovaikról leugorva, rögtön lekapták lábáról a szegény egyházat s bocskorától megfosztott talpára verett némimű olvasatlan »előleg«-et! A jajgatásra kijött Felvinczi uram is; megértvén a körülményt, kérésre fogta a dolgot, de nem nagy eredménnyel: az egyházat ugyan szabadon eresztették, ámde Azab ur 10 ezüst tallér bírságot vetett ki, amiért engedély nélkül merte a »gyaur hitetlen« a »fertelmes odu« ajtaját megigazítani. Három nap alatt kellett kifizetni a tetemes összeget, mely akkori érték szerint egy tehén ára volt! Mivel a kálvinista falusi kasszákat abban az időben sem bővelkedtek felesleges denárokkal, még aznap este egybehivatott a presbitérium a fenyegető veszély mikénti elhárítása céljából. Móricz József, Pélmónostori Gábor, Sudaras Bálint, Kaszap István és Riz Mózes uraimék ugyancsak tapogatták fejüket egy mentő gondolatért, vagy inkább az előállítandó pénzért — de minden oldalról csak a szegénységet konstatálhatták! A határidő rövid volt; a visszsaigérkező töröktől egyik sem óhajtotta az egyháznak kiszolgáltatott »ellátást«!

De hát »mikor legnagyobb a veszély, akkor van legközelebb az isteni segedelem« — mondja az Irás!... Itt is így történt!

Felvinczi prédikátor uram jólelkű leánya, a 18 éves Éva, aki jegyben járt nemes Makai Dániel siklói szenátorral, jegyajándékából nem

készt annyit elvenni s egy levél kíséretében még azon éjjel egy biztos küldönctől eljuttatta Siklóra a kívánt bírságot, mindenkinek tudta nélkül. Harmadnap délután — nagy ijedelmére a fizetni nem tudó presbitériumnak — ugyanazon török csapat jelenik meg Azab vezetésével; de velük jött nemes Makai uram is és pedig éppen nem mérgesen! A cseri-basi leszáll lováról s Makaival bemenni a lelkési lakásba; az ott aggodalmaskodó Felvinczi uramat szívélyesen köszönti s kebléből egy írást vesz ki, melyet átnyújt neki. Az írás a siklói bég: »Dzsafer« elismerő levele volt a bírság átvételéről, azon figyelemzetéssel, hogy ilyen máskor meg ne történjen... stb. »Keit a bevehetetlen Siklós várában a Hedzsira 1010-ik esztendője Rebi-ül-akhir havának 29-ik. napján. Dzsafer.« (1602 augusztus 22.)

Amultokban egymásra néztek az atyafiak, sehogyan sem tudván elképzelni a dolog ilyen kellemes kimenetelét. A törökök távozása után azonban meg lón fejtve a rejtély s Éva leányzóknak nagy tisztesseget tévén a szorongatott egyház érdekében kifejtett buzgó áldozatkészségéért, András napkor hiány nélkül visszaszolgáltatták az általa előlegezett kegyes adományt, megszerzvéen a mennyegzőhöz szükséges apró baromfiakkal és italokkal!

Ime, ilyen drága volt egy vasszeg Karancson, az Urnak 1602-ik esztendejében, a még akkor viruló török gyámság alatt! A szomorú emlékü szegyet ugyan megemészette az idő, de a története fentmaradt s még ma is emlegetik kapcsolatban a nemeslelkű hajadonnal!

öröklés csak akkor áll be, ha az állam a telepes elhunytakor visszavásárlási jogát nem gyakorolja. Viszont azonban enyhít e passzuson az, hogy a visszavásárolt telephelyek elsősorban az arra alkalmas törvényes leszármazónak adandók.

Magán telepítés csak a telepítő hatóság előzetes engedelmével lehetséges. A magántelepítést azonban az állam közérdekűnek nyilváníthatja, mellyel nagyobb állami támogatás jár.

A holtkézi, kötött birtokok speciális jogi, gazdasági helyzete az ideiglenes haszonbérleti telepítés intézményének behozatalára szolgált alkalmul. Respektálja tehát a törvény ezen birtokok kiváltságos helyzetét, de kimondja, hogy a forgalmi közösség megszűnté esetén, a tulajdonos köteles a haszonbérleti telepítést, tulajdoni telepítésre átválttatni.

A bérlőtársaságok, amelyeket Tolnamegyében Vitkovics plébános ur honosított meg, szintén akceptáltak az új törvényben. Ily bérlőtársulatot azonban csak telepítő hatóság alapíthat s ezek célja a kisbirtokok társítása nagyobb birtokok kihasználására.

A parcellázásról szóló rész véget kíván vetni a parcellázással járt rengeteg visszaélésnek. Az amugy is mezitelen szegény embert nem lehet a bőrtől is megfosztani. Magánember csakis engedelmével parcellázhat, de akkor is csak úgy, ha a szakértői megállapítás lehetségesnek tartja a kisgazda gazdasági boldogulását. A parcellázással üzletszerűen foglalkozó bankok is meg lesznek rendszabályozva. Legalább egy milliós alapjuknak kell lenni a visszavásárlásra, mert a törvény 5 esztendői visszalépési jogot ad a parcellás vevőnek.

Fontos intézkedései még a törvénynek, hogy minden birtok-árverés közlendő a telepítési hatósággal, mely külön bánatpenz, előleg nélkül árverezhet s a megvett birtokot bizonyos évi járulékként az előbbi birtokosok, vagy alkalmas családtagjaik birtokában hagyhatja. Ezenkívül minden 50 ezer koronánál nagyobb birtok a földvásárlási joga lesz az államnak. 50 katasztrális holdnál nagyobb földbirtokot, előbb az államnak kell megvételre felajánlani s idegenek csak úgy vehetik meg, ha a katasztrális tiszta jövedelem tízszeresét, vagy holdanként 50 koronát fizetnek a telepítő vagy erdővásárló alap javára.

Gondoskodik még az új törvény a visszatelepülési akarók földvásárlásának elősegítéséről. Aldozni óhajt Beksics Gusztáv halhatatlan emlékének is, a mikor az adásvételi jog-ügylet bélyeg- és illetékmentességével a nagyobb síkföldi birtokoknak erdőterületekkel való elcserélését előmozdítani óhajtja. Bármily ideális szép is ez a terv, azonban gyakorlati jelentősége nem sok lesz. Utópia azt hinni, hogy jövedelmes alföldi birtokot valaki elcseréljen bármily

hazafias intencióból is — felföldi kevesebb jövedelmű birtokkal.

Birtokpolitikai célokra egyelőre 120 millió van előirányozva. A járadék-követelések 75 százalékáig joga van a kormánynak járadék-kötvényeket kibocsátani.

Ezek nagyjából az országra oly fontos és nagy horderejű törvénytervezet alapelvei. Kívánatos, hogy minden párt és osztályérdek háttérbe szoruljon a nagyszabású akcióval szemben. Ne keresse senki sem a javaslat gyengéjét, hogy talán nem elég racionalis s preventív a kötött birtokok s állami javak telepítési célokra való felhasználását illetően. A mult felfogásához képest nagy vívmány, nagy nyereség az is, ami benne van. Rést nyit legalább a »sok ne nyulj hozzám virág«-hoz s megadja a módot, alkalmat a sok igazán »holt« birtoknak a nemzeti kultúra javára való közhasznú, nemzeterősítő kihasználására.

Szóval, van elég ok arra, hogy a legnagyobb örömmel üdvözljük ezt a magyar közgazdasági életünkben korszakot alkotó javaslatot, amely bizonyára egyik leghatalmasabb pillére lesz annak a — fájdalom még ki nem épült hatalmas épületnek, amelyet bizonyos sóvárgó vágygyal és sovén büszkeséggel egységes nemzeti államnak szeretünk nevezni. **B**

Községi önkormányzat.

Az 1886. évi XXII. t.-c. felhatalmazást ad a községi képviselőtestületnek, hogy a községet érdeklő ügyekben esetről esetre határozatokat hozzon, annak vagyonszerzési, vagy elidegenítési kérdései felett döntson, gondoskodik arról, hogy a község jövéte ne veszélyeztessék. Szóval, felruházta a törvény egy olyan hatalommal, a melyhez nem csupán ítélőképeség, helyes gondolkodás és számítás szükséges, hanem igen sok esetben még a jogi ismeret bírása is. Mindezek hiányában az önkormányzati jog gyakorlása nemcsak hogy nem válik be áldásos intézménynek, hanem határozottan a községek visszafejlődésének előmozdítója, kerekítője. Ahol az önkormányzat gyakorlásához megkívánt értelmiség hiányzik, ott a törvény által nyújtott jogok gyakorlása sohasem képes biztosítani azt a célt, amely annak méhében rejlik. Mindenesetre szép és nemes intenciója a törvénynek a joggyakorlat kiterjesztése, a községi képviselő-

testületnek az önkormányzat gyakorlására való felhatalmazása, azonban sajnós, hogy az általam hivatkozott törvény sok tekintetben, még 22 éves multja után sem vált be a gyakorlati életben. Pedig 22 év, nagy átalakulás idejének mondható, különösen a művelődés és felvilágosodás tekintetében. Ámde, éppen abban rejlik a baj, hogy népünk még 22 év után is maradi gondolkodású s így az említett törvényben lefektetett képviselői jogok gyakorlására hivatott ténylezők azzal a joggal igen sok esetben csak játszanak, de vele élni nem tudnak.

Felvilágosodottság, gondolkodni tudás és önállóság szükséges a jogok helyes irányban való gyakorlásához, mert ezen kellékek nélkül annak hatása csak rombol és pusztít! Igaz, hogy a törvények alkotása, azok szükségessége, mindig magasabb szempontból bírálendő el és nem is egyesek, hanem a közérdek megóvása és biztosítása szempontjából hozhatók, csak az a baj és valóban szomorú állapot, hogy a községi képviselőtestület tagjai — tisztelet a kivételnek — a reájuk ruházott jogot, nemcsak hogy helyesen gyakorolni nem tudják, hanem a legtöbb esetben a törvény intenciójával merőben ellenkező álláspontra helyezkednek. Ez pedig nem pusztán, légből kapott állításom, hanem a közpályán eltöltött hosszú szolgálatomnak szomorú tapasztalata! Minden községnek jólété, fejlődése csak abban az esetben biztosítható, ha annak képviselőtestülete a maga helyes gondolkodásával, jóakarásával és bölcs belátásával képes oda felemelkedni, hogy községének előhaladását a reabizott hatalmával fogva előmozdítani erkölcsi kötelességének ismerje. Csakhogy akárhányszor támadhat a községi eljárásnak és különösen a községi jegyzőnek a legéletrevalóbb eszméje, annak kivitele, mert azt a képviselőtestületnek bölcsen gondolkodó tagjai magukéva nem teszik, még akkor is hajótörést szenved, ha azt a község jegyzője — éppen a község jól fellogott érdekében — minden tudásának és igyekezetének kimerítésével törekszik is megvalósítani. És miért, mert az a képviselőtestület, amely »mit szól a nép« argumentummal iparkodik a maga álláspontját igazolni, az még nem érett meg az önkormányzat gyakorlására, mert abban hiányzik a helyes cselekvés iránti érzék, az erkölcsi bátorság és önállóság.

Sörös Gyula.

Nunkovich Ferenc.

Nem merjük még gyászkeretbe foglalni ezt a nevet, bár minden jel oda mutat, hogy Nunkovich Ferenc nyug. főszolgabíró örökre elsirathatjuk. Ezek során messze idegenben élt már, vékony, légies alakja csak nagy ritkán tűnt fel

Dunáig húzódik kelet-nyugati irányban; erdők és szőlőkkel ékeskedve. Régi kálvinista gyülekezet, még Sztárai Mihálytól alapítva 1550 körül; újabb időben az »egyke« miatt a németektől erősen szorongatva, a reform. gyülekezet ma mintegy 600 lelket számlál, de állandóan fogy! Szép, egyenes, széles utcája közepén emelkedik a messze ellátszó magas templom, ténylő bádogos tornyával; a közelmúlt évtizedekben esperesi székhelyként is szerepelt.

Ez a termékeny vidék csakhamar a »félhold« alá került. Siklós várát elfoglalván a török 1543-ban, az ott székelő bégek területére lett beosztva. A kálvinistáknak előbb fatemplomuk volt haranglábbal, mely azonban az idők viszontagságai miatt megrongálódott és többször javításra szorult. A jelzett évben is, tudniillik 1602-ben szintén szükségesnek mutatkozott holmi kisebb reparáció, mely az egyházi erejéből is kitellett. Nevezetesen a nagy ajtó egyik pántja megtárgult s egy nagyobb minőségű vasszeggel kellett megerősíteni.

Tekintetes Felvinczi András uram utasította is az egyházat, hogy a falu kovácsánál készíttessen egy erős vasszeget és így pótolja a hiányt. Az egyházi engedelmeskedett s egyik nyári nap délutánján leemelve az ajtót, a szeg beveréséhez fogott — nem is gondolván: milyen sokba fog az kerülni a szent eklézsiának, — no meg neki is! . . .

Munkája közben ugyanis »Herczeg-Szőlős« felől (Karancshoz fél óra) egy török csapat vágat be váratlanul, amely az adószedés nemes munkájával foglalkozkodott a környéken. Vezetőjük »Azab« nevű »cseri-basi« (százados) meglátja a templom ajtóval munkál-

kodó egyházat: odaugrat mellé s rögtön kérdőre vonja: van-e engedély a munkájára? . . .

Meghökkent szegény Murok Tamás uram! . . . Elvégre is kinyögi, hogy biz az nincs! . . .

— Nincs?! . . . Azon pillanatban int a legközelebb állóknak, akik lovaikról leugorva, rögtön lekapták lábáról a szegény egyházat s bocskorától megfosztott talpaire veretett néminémű olvasatlan »előleg«-et! A jajgatásra kijött Felvinczi uram is; megértvén a körülményt, kérésre fogta a dolgot, de nem nagy eredménnyel; az egyházat ugyan szabadon eresztették, ámde Azab ur 10-ezüst taller bírságot vetett ki, amiért engedély nélkül merete a »gyatr hitetlen« a »fertelmes odu« ajtaját megigazítani. Három nap alatt kellett kifizetni a tetemes összeget, mely akkori érték szerint egy tehén ára volt! Mivel a kálvinista falusi kasszáknak abban az időben sem bővelkedtek felesleges denárokkal, még aznap este egybehivatott a presbitérium a fenyegető veszély mikénti elhárítása céljából. Móríz József, Pémonostori Gábor, Sudaras Bálint, Kaszap István és Riz Mózes uraimék ugyancsak tapogatták fejüket egy mentő gondolatért, vagy inkább az előállítandó pénzért — de minden oldalról csak a szegénységet konstatalhatták! A határidő rövid volt; a visszajérkező töröktől egyik sem óhajtotta az egyházfinak kiszolgáltatott »elháfast«! . . .

De hát »mikor legnagyobb a veszély, akkor van legközelebb az isteni segedelem« — mondja az Irás! . . . Itt is így történt!

Felvinczi prédikátor uram jólelkű leánya, a 18 éves Éva, aki jegyben járt nemes Makai Dániel siklói szenátorral, jegyajándékából nem

késelt annyit elvenni s egy levél kíséretében még azon éjjel egy biztos küldöncötől eljuttatta Siklóra a kívánt bírságot, mindenkinek tudta nélkül. Harmadnap délután — nagy ijedelmére a fizetni nem tudó presbitériumnak — ugyanazon török csapat jelenik meg Azab vezetésével; de velők jött nemes Makai uram is és pedig éppen nem mérgesen! A cseri-basi leszáll lováról s Makaival bemenvén a lelkészi lakásba: az ott aggodalmaskodó Felvinczi uramat szívélyesen köszönti s kebléből egy írást vesz ki, melyet átnyújt neki. Az írás a siklói bég: »Dzsafer« elismerő levele volt a bírság átvételéről, azon figyelmeztetéssel, hogy ilyen máskor meg ne történjék . . . stb. »Keit a bevehetetlen Siklós várában a Hedzsira 1010-ik esztendője Rebi-ül-akhr havának 29-ik. napján. Dzsafer.« (1602 augusztus 22.)

Ámultokban egymásra néztek az atyafiak, sehogyan tudván elképzelni a dolog ilyen kellemes kimenetelét. A törökök távozása után azonban meg lón fejte a rejtélyt s Éva leányzóknak nagy tisztességet tévén a szorongatott egyház érdekében kifejtett buzgó áldozatkésztségéért, András napkor hiány nélkül visszaszolgáltatták az általa előlegezett kegyes adományt, megszerzván a mennyegzőhöz szükséges apró baromfiakkal és italokkal!

Ime, ilyen drága volt egy vasszeg Karancson, az Urnak 1602-ik esztendejében, a még akkor viruló török gyámság alatt! A szomorú emlékü szegyet ugyan megemésztette az idő, de a története fentmaradt s még ma is emlegetik kapcsolatban a nemeslelkű hajadonnal!

idehaza, amikor gyógyulásába vetett hite olykor-olykor visszahozta szeretett szülőföldjére. Ilyenkor a legújabb szabású felöltőiben, de a régi örökre mosolygó jóságos arcával sorba járta ismerőseit, jóbarátait, elő hitelt, hatalmas munkakedvvel, visszaült íróasztalához s a pedáns, szigorú, de igazságos s megközelíthetetlen jellemű tisztviselő, az ő tartalmas, európai műveltségű, de azért színmagyar lelkével megkísérelte áldados munkájának tovább folytatását. Az erős, ambiciózus lélek birta volna is, de a törékeny test gyenge volt. Pár hét múlva már ismét *gyöngye meghüléséről* panaszkodott és sietett el-el messze déire, a napsugárra, az úde, friss, tiszta levegőre, mely maga a balszam, az élet.

Igy ment egy két éven át. Egyszer aztán hosszú, nagyon hosszú elválásra határozta el magát. Mesés olcsó áron eladta honyhádi 1000 holdas birtokát s 1905. év március hó 29-én nyugdíjaztatta magát. Vármegeje nehezen, fájo szívvel látta távozását. Mert sokra, nagyon sokra tartották őt itt. Nem kisebb közigazgatási kapacitás, mint Simontsits Béla alispán, később miniszteri tanácsos, mondta ki reál alig pár havi gyakorlatskodás után, hogy „valóságos közigazgatási tehetség”. Akkor mosolyogtak, de később sokan megcsodálták lelke tartalmasságát. Egy főispáni ebéden mondott mély filozófiai tartalmu, klasszikus beszédjére, még most is emlékszem, hogy ugráltak fel az emberek... De neki is fájhatott a válás, mert varatlan elhatározással, hirtelen ötlettel, gyors utazásra szánta el magát. A jegyzői kar, számtalan testület, jóbarát bucsulevelet úgy kellett utána küldeni. 1905. júl. 25-én nagy örömmel írtuk meg róla, hogy a teljes gyógyulás útján van. A madeirai levegő ugyan nem tett jót neki, a funchali szanatórium sem elégítette ki igényeit. Szantblazien azonban bámulatosan kedvező hatású volt egészségére. Maga dicsekedett el javulásával. Innen 1905. aug. 12-iki kelettel a jegyzők bucsúiratára válaszképp megköszönőlevelet intézett Puri Adólfhoz, a központi járási jegyzőegylet elnökéhez. Az a klasszikus tömörség, melegség, az elfojtott fájdalom keresztül előtörő férfias hang, sokáig felejthetetlen lesz sokak előtt. Annak idején egész terjedelmében közöltük a szép levelet. Szeptemberben még 100 koronát küldött a Simontsits-könyvtárra s azóta is, bár egyre ritkulóbban élénk levelezést folytatott barátaival, Simontsits Elemér alispánnal, Bajó Pállal és másokkal. Az utolsó levelet a múlt év április havában Montecarióból írta Bajó Pálhoz, tudatva, hogy Párisba fog menni. Elment-e, ott maradt-e, vagy hogy merre tűnt el, azóta semmi hír róla. Évi 1680 korona nyugdíjának 700 koronás részletét — holnap lesz egy éve — vette fel utóljára. S áprilisi levele volt az utolsó, azóta senkinek sem írt. Simontsits Elemér alispán szélesebb körben is nyomozást indított holléte iránt. A külföldön elhaltak, szerencsétlenül jártak nevsorát is megküldi időszakonként a miniszter, de Nunkovich neve azokban sem fordul elő. Hol van tehát, él-e, meghalt-e? ez a kínos kérdés tolu ajkunkra. Fájdalom, a kérdésre nem lehet más a felelet, minthogy Nunkovich Ferenc meghalt. Ha élne, lehetetlen, hogy valakit ne értesített volna hollétéről, eltűnéséről, halálát is kétségtelenül tudatta volna a külföldi rendőrhatalósággal. Egy eshetőség van tehát csak: Nunkovich Ferenc úgy akart meghalni, hogy semmi nyom ne maradjon utána, amely elárulhassa az ő kilétét.

Tragikus, szörnyű tragikus vég. A bizonytalanság miszticizmusa fedi el. Meghalni úgy, hogy igazán még csak meg se sirathassák őt, akit annyian szerettek! Ez rávall Nunkovich Ferencre, erre a diszkrét, finomlelkű gavallérra, ki a maga szelid jóságával a *lesújtó* bizonyosság helyett, hogy senkit se szomorítson meg, inkább a *reméltető* kétséget hagyja vissza: Hogy hátha megsemmisült, ma is él.

Mindegy, bár nem akarta, azért mégis megsiradjuk... B.

Vas Gereben emléktábla.

A nagyok emlékének megbecsülése fokmérője egyúttal a nemzet felvilágosultságának és voltaképeni nagyságának. Örömmel vesszünk mindenkor róla hírt, amikor valahol ily kegyeletet szolgálnak, bizonyosságát adva a magasabb kultur-fejlettségnek. Megirtuk már, hogy Reich Oszkár szolgabíró Tamásiban mozgalmat indított egy Vas Gereben emléktábla felállítására. A mozgalom már eredményre is vezetett,

a mennyiben a tábla és leleplezési költségei már együtt vannak s a tábla már készül. Horganyból lesz, mely nem rozsdásodik és tekete alapon fényes, kiemelkedő betűkkel a következő szöveget lesz rajta:

Vas Gereben emlékére.

— Született Fürgeden 1823. ápril 7. —

„Ez országnak mindene van, hanem rá kell találni; mert ninesen egy-egy árva könyv, mely e tündérvilág kitárná előttünk!”

(Nagy idők, nagy emberek. IX. fejezet: A tamási erdő.)

A herecegi uradalom a tábla számára és környékén is meg fogja hagyni a csodaszámúba menő 500 éves tölgyfákat. A táblát a költő születése napján, ápril 7-én leplezik le s az ünnepélyre meghívják a vármegyét, Esterházy herceget, a fővárosi irodalmi egyesületeket és a sajtót is.

Az ünnepély délután 3 órakor kezdődik dr. Látrányi Imre ügyvéd megnyitó beszédjével, aki Vas Gereben életéről és műveiről beszél, különös tekintettel a tamási erdőről szóló részekről. Miközben az 1812. évi világhírű vadászatok részletesen eseteit, a Nagytetőről a fehérvári honvédszenekar vadászkiáltás egykorú vadászdallamokat fúj. Utána Tamási község jegyzője adja, Miklósvár község jegyzője pedig átveszi a táblát gondozás végett.

A közönség ezután öt órai teára a nagyvendéglőbe tér vissza, ahol műkedvelő hölgyek hangversenyeznek, este pedig tánc lesz.

A szép célra adakoztak: Simontsits Elemér alispán 5 K, Szévald Móríc főszolgabíró 5 K, Tamásii kaszinó 10 K, Kaeskovics Antal 5 K, Reich Oszkár szolgabíró 5 K, Döry József 5 K, dr. Látrányi Imre 5 K, Hirsch Ernő 1 K, Heisler Jakab 1 K, Fekete Imre 1 K, N. N. 1 K, Kaán Gyula 1 K, Vágó Gyula 1 K, Hirsch Ignác 1 K, Strasser Vilmos 5 K, Strausz Antal 1 K, dr. Gottlieb Salamon 1 K, Elszász Ede 1 K, dr. Tamaska 1 K, dr. Freyler Károly 1 K, Zabján József 1 K, Polgár Ferenc 30 f, Zemler Ede 40 f, Vancsa 30 f, Varga Kálmán 1 K, ifj. Gyenies István 1 K, Kaszás József 1 K.

További szíves adományok dr. Látrányi Imre ügyvédhez küldendők.

Az első rokkant.

1910. október 21-én lesz majd csak tíz éve annak, hogy a »Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj-egylete« 49-ik fiókját Tolnában megalakítottam. Az alapszabályszerű segélyezés a tolnai tagok közt tehát még csak akkor vehetné kezdetét. A központi elnökség azonban 1909. febr. 23-án arról értesítette a tolnai fiók vezetőségét, hogy Vargay István, a 472-ik rokkantta nyilvánított tag, heti 11 K 90 f segélyét a tolnai fióknál fogja fölvenni.

Gyenge az én tollam ahhoz, hogy e 72.246 rendes tagot számláló, 231 fiókpénztár s 103 tagcsoporttal bíró és 4.012,361 K vagyonnal rendelkező egyletet érdeme szerint méltassam.

Vargay István rokkantta nyilvánítása alkalomával kötelességszerűleg el kell mondanom azt, hogy ime nem áll, mintha ezen egyletben csak a szorosán vett munkástag nyerhet segélyezést, illetve nyugdíjat. Mert ime Vargay István hivatalnok ember, kinek 44 éves korában hullott ki a kenyeret biztosító toll a kezéből olyannyira, hogy ma nevét sem bírja leírni. Pedig még rövid idővel ezelőtt is úgy kezelte azt, hogy hivatalos teendője mellett még arra is szakított magának időt, hogy az őt most segélyező egyletnek *eszéki* tagcsoportját megalakítsa és annak összes ügyeit egyedül végze.

Igen tisztelt tanítóúrsak és hivatalnok uraim! Nem jutnatunk-e mi is Vargay István sorára?! Nem esnék-e nekünk is jól, ha a heti 11 K 90 f pontosan kifizetettnek?! Ha igen, hát miért nem lépünk mi is be ebbe a Magyarországi leghumanusabb és állami *arany éremmel* is kitüntetett egyletbe? Vagy talán nehezünkre esik a heti 30 fillér befizetése? Hisz ennél sokkal többet füstbe eresztünk. Igaz ugyan, hogy én ezt nem teszem, de van is ám Budapesten egy három emeletes palotám és ez a »Magyarországi Munkások Rokkantegylete«-nek József-utcai gyönyörű szép palotája!

Rajta tehát tisztelt uraim és kedves munkástársak, iratkozzunk be tömegesen. Hogy ne csak Dunaföldvár, Tolna, Bátaszék, Dombóvár és Szekszárd legyenek néhány száz taggal képviselve az egylet tagjai közt, hanem egész Tolnamegye tanítói kara, hivatalnok-serege, iparos,

földműves és napszámos lakosainak ezrei mondassák el: hogy nekem is van Budapesten egy gyönyörű palotám.

Egyben büszkén mondassák el azt is, hogy gondoskodtam arról, miszerint rokkantságom esetén magam, halálom esetén pedig árvám szükségét ne lássanak. Ugy legyen!

Tolna, 1909. márc. 4-én.

Horváth Ferenc,
rk. oszt. tanít.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

A jegyzők nyugdíjügye.

Foglalkoztunk már a belügyminiszter ama leiratával, amellyel a jegyzők új szabályrendeletét teljesen új alapon leendő átdolgozás végett visszaadta. Már előzetesen kifejeztük aggályainkat a miniszter, egyébként teljes jóakaratu kívánságaival szemben s mivel tudjuk, hogy vármegyénk jegyzői karát nagyon is közelről érinti ez az ügy — egész terjedelmében közöljük a mi vélekedésünket csak megerősítő ama szakvéleményt, amelyet a m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség ez ügyre vonatkozólag alig pár nappal ezelőtt terjesztett a vármegyére alispánjához. Szól pedig az a véleményes jelentés a következőképpen:

Alispán Ur!

A községjegyzői nyugdíjszabályrendelet módosítása tárgyában kiadott 49305/908. sz. B. M. rendeletre vonatkozólag van szerencsénk a következő tiszteletteljes jelentést tenni.

A számvevőség, helyesebbnek és jobbnak találja ezen rendelet áttanulmányozása után is azt a fizetési módozatot, amelyet a nyugdíjválasztmány a szabályrendelet tervezet alkotásakor magáévá tett, s a törvényhatósági bizottság is el fogadott.

Pontonkint tárgyalva:

Ugyanis a jegyzői javadalmazásnak százalékos szerinti való kivétele folytonosan hullámzik, mert lehet, hogy egy jegyző, kinek 2600 korona nyugdíjba beszámítható javadalmazása van, evközben meghal, a megválasztott új jegyzőnek pedig csak 1600 korona illetménye van, így — nem tekintve a folytonos évközbeleni leirást és előírást — az alap annál a községnél már évenként 70 koronával rövidül, míg így a 10 évenkénti népszámlálás adatai alapján 10 évig a lélekszám után egyforma összeg vettetik ki.

Téves a miniszteri rendelet 4-ik pontjában tett összeállítás c) részében felvett 202.400 kor. tőke utáni kamat, ugyanis a 202.400 korona alaptőkében már benn van 35.000 korona oly betét is, mely a szabályrendelet értelmében kirott utánfizetésekből befolyt. Tehát, ha ezt levonjuk, illetve visszafizetjük, úgy 167.400 korona lenne az alaptőke: mely esetben a kamat 1225 koronával kevesebb lesz.

Ezen proposíció mindenképpen helyes és jó lenne egy teljesen új, most kezdődő szabályrendeletnél, de egy olyan régi intézménnyel, mint a tolnamegyei, nem válhat be.

De meg az alap határozott romlására vezetne a nyugdíjszabályrendelet illetéknéppeni megváltoztatása, mert azért míg az eddigi 219.650 korona és az új (felemelt) 307.100 korona jegyzői illetmény után a szabályrendelet szerint 61.237 kor. 03 fillérrel emelkedik a nyugdíjalap vagyona, addig a 30 százalékos kirovás csak 26.235 koronát eredményezne, így (miután a szabályrendelet szerinti kivételek már 1907. és 1908. évben befizettek, kerek 35000 koronát kellene a jegyzőknek visszafizetni.

Tekintve pedig azt, ha ezen összeg visszafizetnének az arra jogosultaknak, akik ezen összeget már a nyugdíjra szánták, azt bizony sokan oly hamar más célokra fordítanák; tehát a látszólagos előny nem állana arányban azzal, hogy ezen pillanatnyi jótétemény fejében 1/2 százalékkal többet fizessenek évenként, holott az 5 százalékos 3 százalékra kérték leszállítani.

Ezek előrebocsátása után a számvevőség véleményezi a szabályrendelet teljes egészében való fentartását, vagyis: 1. A községi hozzájárulás 8 fillérről 10 fillérré való felemelését. 2. A tagok 5 százalékos járulékanak 3 százalékra való leszállítását. 3. A nyugdíjszabályrendelet-tervezet 8. §-a 4. pontjában említett utánfizetések kirovását.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Gróf Apponyi Géza főispán folyó hó 9-én Szekszárdra érkezett s 10-én elnököl a közigazgatási bizottság ülésén. Perczel Dezső vbtt. folyó hó 10-én résztvett Tolnavármegye közigazgatási bizottságának Szekszárdon tartott ülésén.

Simontsits Elemér alispán szerdán délután családi ügyben Budapestre utazott.

Hainrikfy Pál, Madi Kovács János, Rátkay László, Szabó Károly és Weber János országgyűlési képviselők résztvettek a függetlenségi és 48-as párt folyó hó 8-án Budapesten tartott értekezletén.

Forster Zoltán vármegyei főjegyző, ki néjével Párisban időzött, kedden hazaérkezett s már átvette hivatalát.

Toth Ödön t. ügyész, mint örömmel értesülünk, máj ismét egészséges s bejár hivatalába.

— **A kereskedelmi miniszter vármegyének.** A kereskedelmi miniszter a szekszárdi kir. adóhivatalnál ujabban ismét 90 ezer koronát utalt ki a vármegye részére utépítési célokra.

— **Miniszteri kiküldött.** Gurgulits Antal mőri állami polgári iskolai igazgató, mint miniszteri kiküldött, e héten városunkba érkezett és Tihanyi Domokos kir. tanácsossal megvizsgálta a szekszárdi polgári fiu és leányiskolát. E két jeles intézetben kitűnő eredményt és példás rendet találtak.

— **Március 15.** A szekszárdi áll. főgimnázium »Eötvös József Önképzőkör« március 15-én, hétfőn délelőtt 11 órakor nyilvános diszüléssel ünnepli meg a nagy napot. Az ünnepély műsora a következő: 1. Hymnus. Énekli az ifjuság énekkara. 2. Ünnepi beszéd. Tartja Farbak Zoltán VIII. o. t. az önképzőkör titkára. 3. Talpra magyar. Énekli az ifjuság énekkara. 4. Március 15. Irta Jakab Ödön. Szavalja Polgár István VI. o. tanuló 5. Kuruc nóták. Előadja az ifjuság zenekara. 6. A carthagói harangok. Melodráma. Szavalja Mihálovics István VIII. o. t. Zongorán kíséri Farbak Zoltán VIII. o. tanuló. 7. Szózat. Énekli az ifjuság énekkara. 8. Kossuth induló. Előadja az ifjuság zenekara.

Március 15-én, a bonyhádi 48-as pártkör nagyszabású ünnepélyt rendez, a következő programmal: 1. Hymnus. Énekli az ev. dalárda. 2. Diszelnöki megnyitó. Tartja: ifj. Weber János orsz. képviselő. 3. Talpra magyar. Szavalja Szondy Mátyás. 4. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Rákos Miksa ügyvéd. 5. Tavasz elmúlt... Énekli a dalárda. 6. A régi könyv. Várady Antaltól. Szavalja Herger Karola. 7. Német nyelvű beszéd. Tartja: Peter Jakab. 8. Német szavaltat Hanstein Erzsikétől. 9. Elnöki záróbeszéd. Tartja Csik József. 10. Szózat. Énekli a dalárda. — Az ünnepélyt társasvacsora követi, melyen egy teríték 48 krajcár.

— **Rátkay székfoglalója.** A Petőfi társaság március 14-én tartja márciusi ünnepi ülését. Az ülésen Rátkay László a szakcsi ker. országgyűlési képviselője, a Petőfi társaság tiszteletbeli tagja székfoglaló felolvasást tart „Petőfi és a nemzeti öntudat” címmel.

— **Diszelnök.** Értesülésünk szerint a decsi olvasóegylet Szabó Károly országgyűlési képviselőt, a múlt vasárnap tartott közgyűlésén diszelnökké választotta.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter dr. Tafner Vidor beszercebányai főgimnáziumi h. tanárt, Tafner Zuárd bántaszéki jegyző testvérét, jelenlegi állomáshelyén rendes tanárrá, — Bolgár Béla közalapítványi gazdasági segédet, aki a közelmúltig a bántaszéki uradalomba volt szolgálatra beosztva, közalapítványi fogalmazóvá; — a kereskedelmiügyi miniszter az állami mértékhitelítő hivatalok személyzeti létszámában Mészáros Ferencet a szekszárdi állami mértékhitelítő hivatalhoz hivatalsszolgáivá nevezte ki.

— **Kitüntetett egyetemi hallgató.** Stolpa József joghallgató, a szekszárdi főgimnázium volt növendéke, a budapesti tudomány-egyetemen tartott versenyvizsgálaton 600 koronás állami ösztöndíjat nyert.

— **Előjáróválasztás.** A Harcon f. hó 12-én dr. Döry Jenő szolgabíró elnökléte alatt megtartott választáson Kul János Pesti volt esküdt h. bírónak, Dospod István Hegedűs pedig esküdté választott meg.

— **Utánk bejárása.** Tolnavármegye th. utjai egy részének beutazását Scholz Gyula kir. műszaki tanácsos, közuti kerületi felügyelő f. évi június hó 14-én kezd meg s utazása 19-én fog befejezést nyerni. Az állami közut beutazása pedig okt. 4-től 6-ig fog tartani.

— **Az ipartestületek küldöttsége Kossuth Ferencnél.** Az Ipartestületek Országos Szövetsége tisztelettel folyó hó 6-án a kereskedelemügyi miniszternél Thék Endre udvari tanácsos, a szövetség elnökének vezetésével. A küldöttségben résztvett Szekszárd város ipartestületének küldötte André István is. A küldöttség szónoka arra kérte a minisztert, hogy a magyar kisiparosságnak a kongresszusból felterjesztett jegyzőkönyvében foglalt kívánságait a lehetőség szerint vegye figyelembe az ipartörvény revíziójánál. Kossuth Ferenc válaszában kijelentette, hogy a magyar iparosság érdekeit a legnagyobb jóakarattal fogja megfontolás tárgyává tenni. Ennek érdekében a Budapestén március 16-án kezdődő ankétre a meghívott érdekeltségek kiküldöttjeinek szabadjegyet is bocsátott rendelkezésre.

— **Athelyezés.** A király dr. Kramolin Ernő újpesti járásbírósi albirónak a budapesti VII. kerületi járásbíróshoz eddigi minőségében saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

— **Félláru jegykedvezmény a városi tisztviselőknek és körjegyzőknek.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, a miniszter tanács hozzájárulásával elhatározta, hogy a rendezett tanácsú városok közigazgatási teendőit teljesítő tisztviselői, nemkülönbön a községi és körjegyzők részére, saját személyükre vonatkozóan a félláru jegykedvezményt megadja.

— **Pénzügyi kinevezések.** A király Pfuhl Gusztáv volt szekszárdi, jelenleg nagyváradi pénzügyigazgató királyi tanácsos; Szilágyi Gyula volt szekszárdi, jelenleg nagybecskereki pénzügyigazgató helyett jelenlegi állásában való meghagyással és a kir. tanácsos cím adományozásával VI. fizetési osztályú pénzügyigazgató helyettesé; — a pénzügyminiszter Csizmazia József szekszárdi állami végrehajtót a X. fizetési osztályba sorozott állami végrehajtóvá; Géczy Sándor és Barths Mihály szekszárdi pénzügyi irodatisztet jelenlegi állomáshelyükön való meghagyásuk mellett a X. fizetési osztályba sorozott pénzügyi irodatisztekkel nevezte ki.

— **Állásuk új elnevezésével.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter az 1909 évi költségvetési törvényben nyert felhatalmazás alapján elrendelte, hogy a vezetése alatt lévő minisztérium ügykörében rendszeresített erdőtisztai állások megjelölésére ezután a VIII. fizetési osztályban erdőmester helyett főerdőmérnök, a IX. fizetési osztályban főerdész helyett erdőmérnök, a X. fizetési osztályban erdész helyett segéderdőmérnök, a XI. fizetési osztályban erdészjelölt helyett erdőmérnökjelölt, végül erdőgyakornok helyett erdőmérnök-gyakornok elnevezés használtassék.

— **Vasuti közigazgatási pótbéjárás.** A kereskedelmi miniszter Czettel Gyula kir. tan., a pécs-bátaszéki h. érd. vasút engedélyese kérelmére elrendelte a pécs-bátaszéki vasuti vonal 0-180. és 426-597. számú szelvényeire a közigazgatási pótbéjárás megtartását. A béjárás napjál március 22-ének délelőtti 9 óráját tűzte ki a miniszter és képviselővel Hegyeshalmi Lajos miniszteri tanácsost bízta meg.

— **Eljegyzések.** Szemere Béla nagybirtokos március 11-én eljegyezte Hekler Gizellát, Simontsits Andor és Csávossy Melanie leányát Budapesten.

Diener Miksa Gyöngyösi eljegyezte Weisz Olgát Pincehelyen.

Rosenfeld Juda, a bonyhádi fagyapótygár beltárgya, eljegyezte Preisz Bertát Eperjesről.

Visnyei Gábor, a dombóvári villamosmű üzemvezetője, eljegyezte Csösz Mariskát Vaiszlóról.

Einhorn Mór eljegyezte Goldgruber Rezsint Paksról.

Mészáros Miklós eljegyezte Goldgruber Sárkát Paksról.

— **A választók figyelmébe.** Az országgyűlési képviselőválasztók 1910. évre érvényes névjegyzékének kiigazítását a kiküldött bizottság dr. Szentkirályi Mihály polgármester elnökléte alatt e hó 16. és 17-én végzi Szekszárdon a városházán, mikor is minden jogosult megjelenhet s felvételét kérheti.

— **Képvásárlás.** Miklósi Ödön derék festőművésznök képei közül ismét elkelt kettő, így tehát már 8-nak akadt hamarosan gazdája. Az utóbbi két képet Apponyi Géza gróf főispán vásárolta meg. A kiállítás még néhány napig nyitva marad.

— **Vizsgálat egy olvasóköri ellen.** Egyik fővárosi lapban olvassuk: Reich Oszkár szolgabíró váratlanul vizsgálatot indított a nagykönyvi k. olvasóköriben, amely ellen számos feljelentést

tettek a szolgabírói hivatalnál. A vizsgálat kiderítette, hogy az egyletnek semmiféle könyvei és számadásai nincsenek; beigazolást nyert, hogy a kör helyiségében korcsmai záróra után a legények reggelig dorbézolnak, minden vasárnap verekedések vannak és nemrég Illés József asztalost agyon is verték, sőt azt állítják, hogy a három év előtt lezajlott tolna-somogyi aratósztrájk csirái is ott keletkeztek.

— **A tolnai IV. jegyzői állás.** Évek tengeri-kigyója a tolnai IV. jegyzői állás. Felebbezés folytán ide-oda vándorol az ügy, a vármegyétől a miniszterhez és vissza. Most végre döntés történt a dologban. A belügyminiszter teljesen új eljárás megindítását rendelte el, vagyis Tolnának és Szedresnek újból egyezkedniök kell a felállítás költsége s a munkakör megállapítása iránt.

— **Ipari ösztöndíj.** A pécsi kereskedelmi és iparkamara egy 600 koronás állami utazási ösztöndíjra pályázatot hirdet oly iparosok részére, kik a külföldi ipari viszonyait tanulmányozni akarják, esetleg valamely külföldi szakiskolát kívánnak látogatni. A pályázati kérvények április 30-ig a kamarához nyújtandók be, ahol a pályázati feltételek is megtudhatók.

— **A közadózás.** Fink Kálmán kir. tan. pénzügyigazgatónak a közig. bizottsághoz tett jelentése szerint a különböző adónevekben február 1-őben 78.682 kor. 52 fillér folyt be, mely bevétel a múlt év hason időszakában befolyt összegnél 4777 korona 90 fillérrel kedvezőtlenebb. Szekszárd ellen a felelősség kimonadását 1 hóval elhalasztották.

— **Adományok a földrengéssel sújtottak javára.** Tolnanémedi közsegben az olaszországi földrengéssel sújtottak részére a következő adományok folytak be. Takács István községi előjáró gyűjtőívén 19.40, Vaini Józsefén 5.70, Tóth Istvánén 2.90, Fábian Józsefén (igari) 7.60, Duska Istvánén 5.70, Fábian József (kőh.) 12.88, Takács Mihályén 7.50 és Balog Pál gyűjtőívén 8.74 korona. Összesen 70 kor. 42 fillér. Ezen összeg a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak küldetett el.

— **Halálozások.** Gyomlay Bözsike néhai Gyomlay Kálmán volt bántaszéki alap. uradalmi ispán és neje Halász Erzsike leánya Debrecenben folyó hó 8-án, 17 éves korában, rövid szenvedés után elhalt. A bájos leánykát 10-én temették nagy részvét mellett.

Özv. dr. Kohn Gáborné, néhai dr. Kohn Gábor kistéleki megyei főorvos neje, életének 70 dik évében Pakson meghalt. Temetése e hó 7-én volt, nagy részvét mellett. Ugyancsak e hó 10-én hozták haza és temették el Pakson leányát, dr. Arányi Zsigmond kir. tanácsos elhunyt nejét is, ki 1908. évi január hó 1-én ragályos betegségben Budapesten halt el.

— **Névváltoztatás.** Stern Kálmán faddi illetőségű, kalocsai lakos vezetéknevét Szepesi-re, Rosenbaum Simon és Miklós paksi születésű, budapesti lakosok vezetéknevüket Rác-ra, kisköri Bachschitz Sándor, veszprémi felsőkereskedelmi iskolai tanuló vezetéknevét Budai-ra magyarosította.

— **Műkedvelői előadás.** A szekszárdi ref. olvasóköri március 15-ének előestélyén, 14-én este 8 órakor előadja Verő Györgynek a »Haddak Utja« c. látványos színművét. Helyárak: körszék 1.40, zártszék 1 kor., állóhely 80, karzat 50 fillér. Jegyek előre válthatók Krammer Vilmos könyvkereskedésében. Az előadás nagyon sikerültnek ígérkezik. A kör ezenkívül márc. 15-én, társasvacsorával is megünnepli a szép nemzeti ünnepet.

— **Felolvasó estélyek.** A szekszárdi r. k. kör és a szekszárdi r. k. társaskör március idusának ünnepére f. hó 14-én felolvasó estélyt rendeznek. — A kör ünnepélyének sorrendje: 1. Hymnus. Énekli a katolikus kör dalárdája. 2. Megnyitó. Tartja: Szabó Géza, főgimnáziumi hittanár. 3. Riadó. Czuczor Gergelytől. Szavalja: Tóth Pál. 4. Fohász. Énekli a kath. kör dalárdája. 5. »A világosi fegyverletétel. A magyar Golgotha«. Előadja: Varga Ferenc főgimnáziumi tanár. 6. Március 15. Ábrányi Emiltől. Szavalja: Kovács Mariska. 7. Kossuth-nóta. Énekli az ünneplő közönség. — A hazafias felolvasó estély végeztével kis gyűjtést fog rendezni a kör az aradi vértanúk vesztőhelyének megvétele céljából, ezért ezen estélyre minden megjelenő vendég pár fillért sziveskedjék magával hozni és a gyűjtő asztalnál a hazafias célra letenni. — A r. k. társaskör (újváros) pedig a következő programmal ünnepli: 1. Talpra magyar. Szavalja: Nyeki István. 2. Magyar leányokhoz. Szavalja: Durgonics Erzse. 3. Emelkezés nagy-

jainkról. Előadja: Tarlós János tanító. 4. Március 15. Előadja: Udvardi Antal tanítójelölt. 5. A rab. Szavalja: Kocsi János. 6. Kossuth katonája. Szavalja: Pacskó István. 7. Honfi ének. Szavalja: Lajpold József.

— **Köszönet.** Mórágyn 1909. év február 14-én a helybeli és vidéki intelligencia bevonásával táncmulatságot rendeztek. Ez alkalommal felülfizettek: Erhardt Lajos (Bátaapáti), Gutyán Rezső (Cikó), Gáspár Endre (Mórág), Kovács Endre (Mórág), Oravetz István (Bátaapáti), Szel Gáspár (Bátaszék) 1—1 koronát, dr. Fodor Fülöp (Mórág), Herr János (Hidas), Szakács Imre (Mórág), Vágó József (Bátaapáti) 2—2 koronát és Scholtz Gusztáv (Szekszárd) 4 koronát. Mindazoknak, kik megjelenésükkel a táncmulatság tényét emelték s anyagi támogatásukkal annak sikerét előmozdították, ez uton mond a rendezőség nevében hálás köszönetet:

Szász Lajos.

— **Vásár.** A közelebbi bátaszéki országos vásárt folyó hó 15-én tartják meg.

— **Szolgabíróból amerikai farmer.** Megírtuk, hogy dr. báró Jeszenszky Ödön Amerikában 1400 holdas birtokot vásárolt, a vételárát azonban a sajtóhiba 20 ezer koronára redukálta 200 ezer koronáról; mivel hírünket mások is átvették, kötelességünknek tartjuk a tévedést helyreigazítani.

— **Közutalnk.** Alacs Zoltán műszaki tanácsos jelentése szerint az állami és kiépített törvényhatósági közutak állapota elég jó volt. Közlekedési akadály csakis a dunaföldvár—bölcske—madocsa—dunakömlödi törvényhatósági uton fordult elő, ahol az árvíz miatt jó ideig nem lehetett közlekedni. Az állami közuton folyó éven eszékölendő kavicsszállításra a kereskedelmi miniszter 53.763 koronát folyósított. A hidjaapáti vasuti állomástól a Mediánig vezető törvényhatósági közutnak kiépítése április hó második felében valószínűleg megkezdhető lesz.

— **Akiknek nem kell a vasut.** A jó bátaiak úgy látszik, nagyon jól érzik magukat világtól elzárt mivoltukban. Arról volt szó, hogy a pécs—bátaszéki vasutat közelebb vezessék-e 2 kilométerrel a községhez, vagy sem, s a képviselőtestület egyhangú határozattal (kivéve a jegyzőket) azt mondta ki, hogy reájuk nézve teljesen mindegy, ha két kilométerrel távolabb lesz is a vasut. Keserűen meg fogják még bánni a bátaiak ezt a határozatot. Ezeket adnának nek is majd néhány év múlva, mint adnának más rövidlátó községek is, amelyek könnyelmű határozatukkal eldobták maguktól a vasut áldását!

— **Táncestély.** A gyónki fiatalok folyó hó 20-án a Kaszinó nagyermeben a ker. és izr. nőegylet javára táncal egybekötött zártkörű társasestélyt rendez.

— **Könyöradamányok szétosztása.** A madocsaai szerencsétlen tüzkárosultak között most van folyamatban a begyűlt könyöradamányok szétosztása. A következők részesültek segítségben: Pap István 70, Baka Sándor 100, Szántó János 10, Bertók István 200, Szafai Jánosné 175, Varga Györgyné 6, Zsidó István 70, Benics János 70, Tarczal János 100, Varga József 100, Csapó Ferenc 200, Besenczi András 117, Szintai János 200, Törjék József 50, Kecskeméti Ferenc 100, Törjék István 21, Csapó József 100, Zsidó János 70, Sütkei József ifjú 50, Bán András 119, özv. Törjék Péterné 70, Boldog István 70, özv. Szintai Istvánné 70, özv. Nagy Jánosné 70, Törjék János 70, Molnár István 70, Engel Rudolf 70, özv. Szántó Jánosné 100, Piros János 70, Kovács György 100, Biczó Péter 70, Szintai József 70, Ekecsi Ferenc 70, Domán István 70, Ertékes Bálint 70, Prokób József 20, Zsigmond Ferenc 70, Piros András 70, Lidó István 70, Törjék István 119, Csapó János K. 70, Csapó István 70, Csapó Ferenc 70, Vida Mihályné 70, Tarczal Ferenc 50, Bán Józsefné 12, Kollár Mihály 70, Törjék András V. 70, Baksa István 70, Szántó József 70, Szántó József ifj. 70, Baksa István ifj. 200, Szili János 200, Zsuzsanna Zsigmond 12, Kovács Ferenc 150, özv. Zsidó Jánosné 70, Csekő Sándor 70, Bán János 70, Kovács János 30, Molnár Gergely 70, Pap Sándor 70, Boldog János J. 70, Pap András 70, Tarczal János 70, Szabó János 119, Zsigmond Lajos 50, Molnár András

70, Ujhelyi József 70, id. Ujhelyi József 20, Bán János P. 70, Decsy Béla 70, Magyar István 70, Szekeres Ferenc 70, Szántó József 100, Komáromi József 100, Sütkei József 70, Kovács Lajos 70, Gerzsei István 70 korona.

— **Elnökválasztás.** A paksi róm. kath. hitközség Wetter Márton, paksi takarékpénztári pénztárnokot, hitközségi elnöké választotta.

— **Szabadság.** Dr. Bernáth Béla paksi szolgabírónak, egészségi szempontból, május hó 9-ig szabadság engedélyeztetett.

— **Halvacsora március 15-én.** A paksi kaszinó március hó 15-én este tartja meg a szokásos halvacsoráját a Büttl-féle étteremben, továbbá a paksi iparos olvasóköri is halvacsora lesz március hó 15-én, hol az ünnepi szónoklatot dr. Madi Kovács János, országgyűlési képviselő fogja tartani.

— **Sorozás Pakson.** 1909. évi április hó 2-án Dunaföldvár, 1909. április hó 3-án Fadd, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Kajdacs, Györköny, április hó 5-én Nagydorog, Bikács, Németkér, Tápé, Bölske, Madocsa és Dunakömlöd, 1909. április hó 6-án Paks hadköteleseit sorozzák.

— **Csöd.** Braun Ignác bpesti nagy kereskedő dr. Abay János ügyvéd útján büntető feljelentést adott be Kohn Mór helybeli kereskedő ellen hitelezési csalás miatt azért, mert nevezett kereskedő árúit értéken alul kótyavetyéli el, holott tetemes adósságai vannak s így az árúk elidegenítése által hitelezőit megkárosítani igyekezik. A feljelentés folytán a vizsgálóbíró távollétében Kovács Károly kir. trvszéki albiró Kohn Mór ellen a büntügyi zárlatot elrendelte s azt Boda Géza trvszéki jegyző kíséretében foganatosítva, az üzlethelyiséget tegnap lezárta s lepecsételte. Ezt követően Kohn Mór önmaga ellen a csődöt is megkérte, azt a csőd-bíró elrendelte s csődbiztosul Mirth László kir. trvszéki bírót nevezte ki. Tömeggondnok: Beszedits Ödön ügyvéd, helyettes tömeggondnok: dr. Steiner Lajos ügyvéd.

— **Megzavart mulatság.** Freund Nathán paksi kereskedő e hó 7-én lakásán purimi mulatságot tartott, midőn este fél 12 órakor Ádám Jakab, paksi lakos, legény erőszakkal lakásába behatolt és kinyitott kést tartva kezében mindenkit leszurással fenyegetett. Onnét azonban kiutasították, majd kidobták. A csendőrség a tettest a paksi kir. járásbírósnak feljelentette.

— **Lóosztályozás.** A katonai szolgálatra alkalmas lovak osztályozását Szekszárdon április hó 14. és 15. tartják meg.

— **Fogházörök változása.** A pécsi főügyész Benke József szekszárdi törvényszéki fogházort saját kérelmére a paksi járásbírósnak fogházhoz helyezte át, Paczalai László paksi lakos önálló kosárkötőt pedig a szekszárdi törvényszéki fogházhoz ideiglenes minőségű fogházörökre nevezte ki.

— **Marakodó kutyák.** Ócsényben, Römer Herman ottani kereskedő kutyája megmartha a gazdájának 3, 4 és 7 éves gyermekeit. Minthogy a kutyán veszettségre gyanus tüneteket észleltek, a gyermekeket felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe. — Várdombon egy 14 éves fiút, Kainrót Ádámot, Bátán egy Bari Mihály nevű 4 éves gyermeket mart meg egy kóbor eb.

Fogorvos Kovács J.

vásártár-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpaddás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöztetik. — Szegényeknek rendel d. e 8—9 íg és d. u. 1—2-ig.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

A közigazgatási bizottság tanügyi határozatai.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 10-én tartotta rendes havi ülését, melyen Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő jelentette, hogy február havában 67 tanteremben 25 iskolát és 6 óvodát látogatott meg.

Az elért tanítási eredményt jónak minősítette. Továbbá jelenlétében tartatott meg a dunaföldvári külön szaktanítós gazdasági ismétlő iskolával kapcsolatosan rendezett háziipari tanfolyam vizsgája és kiállítása, melyen 72 növendék kefe, seprükötés, méhkas, ruha és szállító kosarak, tyúkültető s borítók fonásából tett elméleti és gyakorlati vizsgát.

A tanfolyam rendezése körül Nierlüt Béla községi iskolaszéki elnök és Dunaföldvár község előjárósága igen sokat fáradozott, miért is nekik a bizottság elismerő köszönetét nyilvánította.

A februári közigazgatási bizottsági ülés után a kir. tanfelügyelő 96 darabot intézett el elnökileg, a mostani ülésben pedig 41 ügyet terjesztett elő.

Az egyes előadott ügydarabok közül a következőket említjük fel:

Szárazd község községi gazdasági ismétlő iskola felállítására köteleztetett.

A jindlicsaládi községi iskolaszék értesített, hogy a gondnoki tisztet a tanítótestület bármely tagja is köteles elvállalni, ha tehát azt más nem fogadná el, úgy arra egyik tanítót válassza be.

Nagyszokoly község új községi állandó menedékházat tartozik építtetni. Az építési szerződés betervezésére felhivatott.

A teveli gazdasági ismétlő iskolák felállítására 1909. szept. 1-jéig halasztás engedélyeztetett.

Szemeséd község a Csehi szőlőhegyen új községi iskolát állít. Tervét és költségvetését a bizottság jóváhagyta.

Ábrahám Rezső okl. tanító, miután a Simontornyai izr. iskolaszék iskoláját beszüntette és az izr. tanulók az ottani rk. és ref. iskolákba azok túlszűfoltása miatt el nem férnek, simontornyan magán elemi iskola felállításáért folyamodott. A bizottság pártolólág terjesztette fel okmányait a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

Az ozorai községi óvoda átalakítására, avagy új óvoda építésére, tervrajz bemutatása elrendeltetett.

Alsónyék község a gazdasági ismétlő iskola felállítása alól egyelőre ideiglenesen felmentetett.

A beleskai községi nyári menedékház felállítására halasztást adott a bizottság.

Több számadás, díjlevél, költségvetés és új javadalmi jegyzőkönyv jóváhagyatott.

A kistengelyi és jánosmajori községi iskolák államosítása ellen beadott felebbezés elutasított.

A nagykönyvi-rk. iskola IV. tantermének felépítése tudomasul vétetett, a község pedig községi óvoda létesítésére felhivatott és annak végrehajtására a bizottság a járási főszolgabíró utasította.

Több államszegély kérvény felterjesztetett. Keszőhidegkut község a 3 százalékos óvodai pótdadó kivételére köteleztetett.

A Furkó községi iskolai épület a báta községi iskolai alapvagyon nevére telekkönyveztetett.

Államszegély. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a szekszárdi kereskedőtanociskola 1908/9. tanévi dologi szükségleteinek részben való fedezésére 600 korona államszegélyt utalványozott ki.

Iskolalátogatások. A kir. tanfelügyelő e héten megvizsgálta a szekszárdi polgári fiú- és leányiskolát, vaia mint a szekszárdi ref. elemi iskolát; a múlt héten pedig a nagydorogi, hencsei, földesi, györkönyi, bikácsi, kistápei, németkéri és gyapai iskolákat.

Öres állás. A diósberényi községi nyári menedékház vezetőnői állásért e hó végéig lehet folyamodni.

Méhészeti szaktanító. A m. kir. földmívelésügyi miniszter Pataki Bélát Tolnavármegye területére a méhészeti szaktanítói teendőket ellátásával megbízta és székhelyül Pápát jelölte ki.

Iskola megnyitása. A bátaszéki összes iskolák 1908. évi december hó 13 óta kanyarójárvány miatt zárva voltak. Most, hogy a járvány megszűnt, úgy az elemi, valamint a gazdasági és iparos-iskolák márc. hó 4-én ismét megnyitak.

SARKADI ANDOR

SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-UTCA 648. SZÁM.

Raktáron tart mindenféle mezőgazdasági és szőlészeti gépeket, zsákok, ponyvát és műszaki cikkeket. A legjutányosabb ár mellett kedvező fizetési feltételek!

PÉNZINTÉZETEK.

Rovatvezető: Schneider János.

Uj takarékpénztár Bátaszéken.

Lapunk febr. 20-án megjelent számában felvesztük azt az eszmét, hogy Bátaszéken, amely a baja—bátaszéki hid kiépítésével rohamos ipari és kereskedelmi fejlődés előtt áll, vármegyénk hitelpolitikája feltétlen szükségessé teszi, hogy az alföld városainak Bátaszék és vidékére kiterjedő működése ellensúlyoztassék és az ott felmerülő gazdasági szükségletek kielégítésében a megyebeli tőkék használtassanak fel.

A felvetett eszmét, a felhozott indokokat — a melyekről legkevésbé sem vitatjuk, hogy kizárólag a miénk voltak csak, de tény, hogy mi vetettük először papírra azokat — a *Tolnamegyei Takarékpénztár és Hitelbank* igazgatósága és Bátaszék kereskedő, iparos és gazdálkodó elemei magukévá tették és immár megvalósítottak tekinthető. A *Tolnamegyei Takarékpénztár és Hitelbank* igazgató-választmánya gróf Apponyi Géza főispán, az intézet igazgatótanácsosának, elnöke alatt folyó hó 10-én (Széchenyi Sándor gróf elnök gyengélkedése miatt távol volt) elhatározta, hogy szíves készséggel hozzájárul azon mozgalom támogatásához, mely Bátaszék székhellyel *Bátaszék-Sárközi Takarékpénztár és Hitelbank r.-t.* céggel, 200.000 korona alaptőkével új pénzügyintézet alapít és elhatározta, hogy a kibocsátandó részvényekből 350 darabot, 70.000 korona értékben, jegyez. Mint értesülünk Bátaszéken igen nagy az érdeklődés az új intézet iránt és a részvények jegyzésében a tekintélyes kereskedő, iparos és gazdálkodó osztály örömmel vesz részt. A *Tolnamegyei Takarékpénztár és Hitelbank* e határozata képezi az új pénzügyintézet megalakulása és fejlődésének biztos alapját. A *Tolnamegyei Takarékpénztár és Hitelbanknak*, vármegyénk ezen előkelő intézetének ezen mozgalomhoz tekintélyével és számottevő tőkéjével való csatlakozása nemcsak az új pénzügyintézet iránti bizalom fokozására nagy jelentőségű, de el kell ismernünk, hogy ezen mozgalomhoz való csatlakozás vidékünk gazdasági fejlődésére jelentőségteljes és kiszámíthatatlan horderejű, a megyei gazdasági életnek pedig becslendő szolgálata.

Az alapítók a következő tervezetet és aláírási felhívást bocsájtották ki:

A baja—bátaszéki hid küszöbön álló megnyitása és a bátaszék—pécsi vasút kiépítése, nemkülönben a bátaszék—dombóvári vasútnak folyamatban levő elsőrangúsítása nagyarányú átalakulást jelentenek Bátaszék és vidékének forgalmi és gazdasági életében. Nehogy az átalakulás készülletlenül találja ezen vidéknek mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi helyzetét, szükséges ezen gazdasági tényezők jogos érdekeinek megóvásáról és célirányos fejlesztéséről idejekorán gondoskodni. Ugy az ipar és kereskedelem, mint pedig a mezőgazdaság és az azzal összefüggő nyereségtermelés csak kedvező hitelélet mellett fejlődhetnek és boldogulhatnak. Ezen közgazdasági célok szolgálatára alulírottak Bátaszéken részvénytársaságot alapítottunk a következő feltételek mellett:

1. A társaság cége: Bátaszék—Sárközi Takarékpénztár és Hitelbank részvénytársaság, székhelye: Bátaszék.

2. A társaság tárgya: Minden a takarékpénztári és banküzlet körébe tartozó ügyleteknek saját számlára vagy bizományképen való kötése és lebonyolítása. E célból elfogad betéteket és azoknak gyümölcsöző kezelése által a tőkék képzését és a takarékoságot előmozdítja. Ad kölcsönöket váltókra, jelzálogra, értékpapírokra, kereskedelmi és ipari árukra, arany és ezüst drágaságokra. Foglalkozik értékpapírok vételével és eladásával, mezőgazdasági termények, áruk és ipari cikkek értékesítésével, gazdasági és ipari vállalatok létesítésével, gazdasági és ipari képviselők és ügynökségek eláttatásával, ingatlanok vételével, továbbá eladásával és parcellázásával.

3. A társaság tartama: 65 év.

4. Az alaptőke 200.000 korona, amely 1000 darab, egyenként 200 koronás névértékű, névre szóló részvényre oszlik.

5. Az aláíró minden részvényre az aláírás alkalmával 30 százalékot, vagyis 60 koronát és alapítási költségekre részvényenként 5 koronát tartozik befizetni. A befizetés a *Tolnamegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság*-nál, Szekszárdon, vagy Weidinger Lipót kereskedő úrnál Bátaszéken eszközölendő. A névérték további 30%-a az alakuló közgyűlés utáni 8 nap alatt

és a még fennmaradó 40% az alakuló közgyűléstől számított 30 nap alatt lesz az alapszabályokban foglalt jogkövetkezmények mellett, fizetendő.

6. Az aláírás záróideje 1909. év március 15. Az alapítók azonban az aláírást előbb is berekeszthetik.

7. Az első 3 év tartamára az alapítók nevezik ki az igazgatóságot és a választmányt.

A részvények felosztását — tulajdonság esetén — az alapítók saját belátásuk szerint eszközölik. S.

KÖZGAZDASÁG.

Gümőkóros tehenek irtása.

A földmivelségi miniszter a gümőkóros tehenek tejével a közegészségügyre és állategészségügyre háruló nagy veszélyek csökkentése végett a különösen veszélyes tőgygümőkóros teheneknek az 1908. évben megkezdett adásvétel mellett való fokozatos irtását f. évtől vármegyénk területére is kiterjesztette és a tehenek irtásával Sigora Lajos törvényhatósági m. kir. állatorvost bízta meg.

Az irtás, illetve a betegség elfojtása érdekében az állatorvosok kötelesek az állatokon észlelt tőgygümőkóros, vagy tőgygümőkórra utaló megbetegedéseket, a tőgygümőkóros tehenek irtásával megbízott th. m. kir. állatorvosnak bejelenteni, aki a helyszínére kiszállva, a beteg vagy gyanús teheneket azon esetben, ha egyéb szervekben is talál kifejezett gümőkóros elváltozásokat, megveszi.

Ha azonban a bejelentett tehen megvizsgálása után a kórt határozottan nem állapíthatja meg, de tőgygümőkórra alapos gyanúja van és vizsgálat után sem talál más szervekben gümőkóros elváltozásokat, akkor a gyanús tehenet a birtokos előzetes beleegyezésével tuberkulinozza és ha az bármilyen reakciót is mutat, azt megveszi.

Ha az állat tuberkulin oltásra nem reagált, akkor adásvétel tárgyát nem képezheti.

Mezőgazdaságunkban rendkívüli szerepet vivő állattenyésztésünknek az azt nagymértékben tenyegető gümőkórtól való megmentése érdekében felhívjuk itt a gazdaközönség figyelmét a tuberkulinra, mely szer segítségével a gümőkór már a kezdeti szakában felismerhető. A gyakorlati tapasztalatok ugyanis bebiztosították azt, hogy a tuberkulinozás és az azzal kapcsolatos rendszeres elkülönítési eljárással a szarvasmarha állomány a gümőkórtól megtisztítható.

Az állatbirtokos a tőgygümőkóros vagy tőgygümőkórra gyanús és irtásra megvásárolt tehenért az állat teljes értékének megfelelő összeget nyer.

Az állat értékét az irtással megbízott m. kir. állatorvos az illető vidéken érvényes folyó piaci árak figyelembe vételével, az állatbirtokossal egyezség útján állapítja meg.

Tőgygümőkóros vágótehenek adásvétel tárgyát nem képezik.

Azon esetben, ha valamely állatbirtokos a nyilvánvalóan tőgygümőkóros tehen eladásába bele nem egyeznek, az ilyen tehennek a tejeleléből való kirekesztése iránt a közegészségügy rendezéséről szóló 1876. évi XIV. törvény cikk 8. és 14. §-ai alapján az illetékes I. fogadóhatóság intézkedik.

A bornyilvántartás. A borhamisításról és hamisított bor forgalomba hozataláról szóló törvénynek lapunk f. évi 9. számában ismertetett intézkedése szerint a bornyilvántartási lajstromok vezetése március hó 1-én lett volna megkezdendő. Minthogy azonban a nyilvántartás vezetése alól a törvényhatósági bizottság előterjesztésére a földmivelségi miniszter felmentést adhat, de a törvényhatósági bizottságoknak erre vonatkozó előterjesztésük megtételére kellő idő nem áll rendelkezésre, a földmivelségi miniszter a bornyilvántartás megkezdésének határidejét f. évi június hó 1-ig meghosszabbította.

955/1909. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A paksi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Pollák Lipót paksi lakos végrehajthatónak, özv. Zsebő Ferencné, Zsebő Sándor, Zsebő Mihály dunaszentgyörgyi, Zsebő Jul'anna bőleskei lakosok, végre-

hajást szenvedők ellen 426 korona tőke, 150 korona tőke után 1907 január 7-től járó 5% kamatai, 150 korona tőke után 1907 március 29-től, 126 korona tőke után 1907 május 29-től járó 5% kamatai, 32 korona bekebelezési költség, 71 korona 35 fillér per, 28 korona 30 fillér végrehajtási költség behajtása iránt indított végrehajtási ügyében a szekszárdi kir. törvényszék területén levő, a paksi kir. járásbíróhoz tartozó, a dunaszentgyörgyi 222. sz. tjkönyvben foglalt Zsebő Sándor (nős Vas Mária) nevében álló 380 hrszám 243 népsorszámmal alatti ház, udvartér, kert 383 korona kikiáltási árban.

a kispaksi 3802 számú tjknyben felvett 2194. 7. XX. hrszám szintén Zsebő Sándor nevében álló csámpai ingatlan 99 korona kikiáltási árban 1909. évi április hó 29. napján d. e. 10 órakor a dunaszentgyörgyi ingatlanra, Dunaszentgyörgy községhez tartozó, 1909. évi április 30. napig az itteni irattárban megtartandó árverésen az alábbi feltételek mellett el fog adni.

Venni szándékozók figyelemztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10 százalékát bnatpenz fejében letenni és vevő a vételár 3 egyenlő részletben a dunaföldvári kir. adóhivatalnál 6 százalékos kamattal lefizetni köteles és végre, hogy a megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulírt telekkönyvi hatóságnál, és Paks és Dunaszentgyörgy község előjáróságánál megtekinthetők.

Paks, 1909 február 15.

SZENTPÉTERY,

kir. jbró. 12

Ezüst-nyul.

Befedezett anya darabja 5 koronáért kapható postán, utánvétellel „Segédjegyző-nél Gerjen”.

Fischl Lajos

butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai” kereskedők házában dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalattól

20—52

	Kor.
Szilfahasáb méterölenként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal K 1.40 az újvárosi új temető melletti fatelepről.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a nagytőzsdében és Szabó Emil újvárosi kereskedőnél.

Eladó ház.

A Pásztor-utcában levő **Indrákné-féle ház**, szabad kézből eladó.

1—1

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon Széchenyi-utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozásu butorokat igen jutányos áron.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ugyanazon házában levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kívánatra tervekkel szívesen szolgállok.

Főtörökvesem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, kérem szíves pártfogását.

Kiváló tisztelettel!

Laskó Károly

asztalos és butorraktáros.

124—908.

11—52

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

**NE TÖRJE A FEJÉT
alkalmi ajándék**

miatt, mert a legszebb meglepetés egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth” műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:
Medaillonok, nagytások, olaj és
aquarell festmények.

Allandóan fűtött terem.

Sikerért kezeskedem

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézelő és gallér- bobozok fényképpel.

Egy 2½ lóerejű teljesen jó-
karban levő, kevéssé használt

BENZINMOTOR

villamos gyújtással, transmissio-
val együtt — igen olcsón eladó.
— Megtekinthető a Molnár-féle
nyomdai r.-t.-nál Szekszárdon.

Unger Ede

Híres zongora hangoló megérkezett városunkba.
Kik igénybe akarják venni, forduljanak Krammer
Vilmos könyvkereskedéséhez.

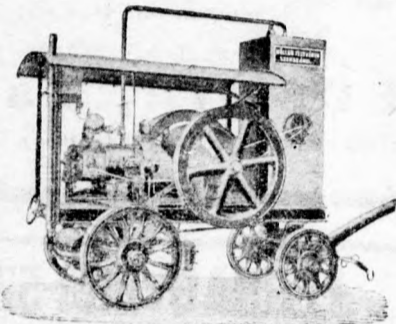
Eladó.

Br. Auguszt-utcában lévő 608. számú
ház, mely áll **3 szoba** és hozzá tartozó
mellékhelyiségekkel együtt, szabad
kézből **eladó.** Bővebb fevilágosítást ad:

Pranner István,
háztulajdonos.

Benzinmotorok

malom- és iparüzem hajtásra

Benzincséplőkészletek

a legújabb, legtökéletesebb szerke-
zettel

Egyszerű kezelés.
Legcsekélyebb benzinfogyasztás.
Teljes szavatosság.

Müller Testvérek
műgépezsek gépraktára Szekszárd.

Eladó bikák és kanok.

A **kajmádi** gazdaságban köztenyésztésre
kiválóan alkalmas, tenyészigazolvánnyal
ellátott **piros-tarka bikák** és tiszta-
vérű mangolica **fiatal tenyészkanok**
eladók. Tudakozódhatni az intézőségnél:

Kajmád, u. p. Tolna.

Kaposvári Faludi — Koszma és Társa-féle fióküzlet.

Konrád József

szobrász és kőfaragó

Szekszárd, Rákóczi-utca 1062.

Saját márvány és mészkőbányák

Raktáron tartok: Siremlékeket márvány, fekete
Svédgranit és Sijenitből.

Szobrászati művek, építkezési munkálatokat és
minden e szakmába vágó munkát gyorsan és
a legjutányosabb áron eszközölök.

Szíves pártfogást kérek kiváló
tisztelettel:

Konrád József

szobrász és kőfaragó.

2-6

Házeladás.

Decsen levő házamat, mely több
lakás, hozzátartozó mellék- és gazdasági
helyiségből áll, szabad kézből eladom.

Továbbá a **Hahn-féle üzlethelyiség,**
mely 30 éven keresztül fűszer- és vegyes-
kereskedés volt, azonnal bérbeadó.

Bővebb fevilágosítással:

Ifju János

tulajdonosnál

Decsen 211. házszám alatt.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közön-
séget, hogy helyben, **Sédpaták-utca 1133 sz**
házamban

kádár üzletet

nyitottam.
Elfogadom **uj hordók és kádak** készi-
tését minden nagyságban, valamint javításokat.
Készítményeimet **legjobb anyag és kivitelben,**
jutányos árak mellett számítom

A nagyérdemű közönség szíves pártfogá-
sát kérve, maradtam

Szekszárd, 1909. február hó.

Kiváló tisztelettel

Wolf Arnold.

3-3

Új üzlet.

Van szerencsém a t. Cim szíves tudomására hozni, hogy egy nagyobb
vidéki városban a szállítási üzletre vonatkozó összes ismereteket elsajátítottam és
Szekszárdon, a Kaszinó-bazárral szemben lévő Etl-féle
házban egy a mai kornak megfelelő

szállítás-, beraktározás- és bizományi üzletet

nyitottam.

Elvállalok mindennemű szállítást, költözködést helyben és vidékre; keres-
kedelmi árut, bor- és gabonaszállítást a vasúthoz és vasutról. Egyes vállalatok
szállítását a legpontosabban és előnyösen eszközölöm. Vidéki átköltözködéskor a
butorkocsival való szállításra nagy súlyt fektetek s a butor biztos csomagolásáért
felelősséget vállalok

Mindennemű árut, butort, zongorát stb. beraktározásra elfogadok s azokat
tisztá, száraz raktárimban helyezem el a legelőnyösebb díjszabás mellett.

Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy t. C. becses bizalmát minden tekin-
tetben elnyerjem és előnyös árszabásaimmal és a leghatározottabb pontossággal
nagybecsű megelégedését kiérdemeljem.

Szíves pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel:

Grünfeld Dénes.

1-3

Bámulatos olcsó
árak.

HUSVÉTI UJDONSÁGOK

Bámulatos olcsó
árak.

Nyári játék áruk,

lapdák, golyók, kertijátékok, homok-
játékok, diabolók.

Ajándék- és disztárgyak,

virágvázák, boros- és likőrös készletek,
diszpoharak, erszények cigareta, szivar
és névjegyartók, kínai ezüst tárgyak.

Gramofonok

és lemezek óriási választék-
ban, olcsó lemez cserélve.

Rövidárúk és szabó kellékek,

kötőpamukok, gombok, szallagok csip-
kék, kézimunkák, himzőselymek, himző-
pamukok.

Férfingek, gallérok, nyakkendők,

zsebkendők, férfi, női és gyermek
harisnyák, kötények, pipere és ilat-
szerek.

Fekete Hugó Szekszárd, Kaszinóbazár

Ideális arcz-crème a zsirtalan
DIANA ARCZKENŐCS
nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és
azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű
DIANA ARCZKENŐCS
szepítő, májfolt és mindennemű arc-
tisztítatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

**Szeghy Sándor gyógyszer-tá-
ban Szekszárdon. 30--52**

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves
gyökerű száza **20 K**
Gyökeres fásoltvány **180**

szépséghibával **90**
zöldoltvány **160**

Sima **90**
Gyökeres riparia portalis vastag **32**

2 éves **40**
Sima riparia portalis **18**

vékony **8**
Gyökeres hazai nemes vessző **30**

Sima **10**

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon köte-
lezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem
felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.

Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a
Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel,
Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárok:

Gyöngyösi siller Hl.	32 K
Visontai	36
Gyöngyösi fehér asztali	34
pecsenye	38
Visontai Rizling	44
Muskotály	70
vörös bikavér	70

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.

MAYFARTH PH. és TSA

szabadalmazott

**önműködő „SYPHONIA“-ja mégis
a legjobb permetező**

szőlőknek, komlós ültetvényeknek, gyü-
mölcsfa-károsítók kiirtására, levélbetegségek ellen
való védekezésre, a szegecs és torma stb. megsemmisítésére.
Hordozható és kocsira szerelt permetezők 10, 15, 60 és 100 liter
folyadék számára petroleum-keverő-készülékkel vagy anélkül.
Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől

MAYFARTH PH. és TSA

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölesértékesítő gépek számára.

Több mint 620 arany-, ezüst-éremmel stb. kitüntetve.

BÉCS II/1, Taborstrasse 71.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszontelárusítók kívántatnak.

1-10

LEGNAGYOBB-SZŐLŐOLTVÁNYISKOLA

AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM

**TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.**

TERJEDELME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET 50K MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Csak szakértő kereskedőktől vásárolhatunk előnyösen!

A Styria- és Demokrata kerékpárok

Két évi jótállás!

az elsők között is elsők.

Két évi jótállás!

Az összes alkatrészekből, cetylén lámpákból, csengők,
kürlők stb. felszerelési tárgyakkal és a legjobb minő-
ségű kerekpárgummikból állandó, nagyválasztéku raktár.

Jó minőség! Olcsó árak!

Árjegyzék ingyen.

Nagy javító műhelyünkben mindenféle munkát olcsón
és pontosan készítünk.

Puch-motorkerékpárok és automobilon tolnamegyei kép-
viselői. — Használt kerékpárokat becserélünk.

Kedvező részletfizetések!

Az eredeti AFRANA és WETTINA

varró- és mûhímzőgépek a legtökéletesebb gyártmányok.

Singer családi, karikahajós, Central Bobbin és iparos
varrógépeink körforgó szerkezettel a legtartósabbak,
miért is minden varrógépért 10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek.

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becserélünk.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez. —
Szakértő mûgépésznket kívánatra bárhova vidékre is
kiküldjük.

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Tökéletes

Beszélőgépek (Grammophonok)

és hanglemezek, a legjobb felvételek, nagy választékban,
részletfizetésre is

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép-, kerékpár- és gazdasági gépek raktárában

Szekszárd, Kaszinó-bazár.